

Yttrande med anledning av LSS-kommitténs slutbetänkande, SoU 2008:77

Sammanfattning

Fyrbodals Kommunalförbund avger detta yttrande såsom ett gemensamt ställningstagande från samtliga Fyrbodals 14 kommuner. Skälet till detta är att tydliggöra för regeringen att kommunerna är av den bestämda uppfattningen att staten skall överta ansvaret för finansiering och beslut om samtliga LSS-insatser. Den ekonomiska utvecklingen vi nu ser början av i kommunerna innebär att staten måste ta ansvar för LSS och ge kommunerna goda möjligheter att svara för ålagda välfärdstjänster!

Fyrbodals Kommunalförbund ifrågasätter även robustheten i systemet och pekar fram för allt på omöjligheten att följa kostnadsutvecklingen över tid. Vidare ifrågasätts LSS-kommitténs redovisade ekonomiska reglering. Bakgrunden är statens tidigare stora felbedömningar av reformkostnaden samt att det ekonomiska läget i Fyrbodals kommuner inte medger ytterligare ofinansierade statliga beslut!

Synpunkter

Fyrbodals Kommunalförbund anser inledningsvis att LSS-kommitténs förslag att staten övertar ansvaret för hela insatsen personlig assistans (LASS) är ett steg i rätt riktning, men är otillfredsställande i perspektivet att förändringen skall lösa den omfattande problematik som huvudmännen och brukarna upplever. Även om det är bra att man överför ansvaret för personlig assistans innebär det att två myndigheter måste utreda behoven i och med kommunens skyldighet att ge insatsen innan det blir LASS. Detta innebär i sin tur risk för olika bedömningsgrunder, dubbelarbete och överflödig administration. Förslagen i övrigt innebär fortsatta gränsdragningsproblem mellan huvudmännen, kostnadsövertalningar på kommunerna, nya statliga krav, fortsatt risk för hög kostnadsutveckling och att staten fortsätter styra hur kommunerna skall nå målen med lagstiftningen.

Fyrbodals Kommunalförbund är också av uppfattningen att statens övertagande av LASS såväl som LSS som helhet skall ske utan föreslagen ekonomisk reglering med kommunerna. Endast medel som staten faktiskt tillfört LSS kan återföras till staten i samband med ett ändrat huvudmannaskap.

LSS-kommittén fastlägger att en mycket begränsad utveckling av LSS skett i kommunerna sedan lagens tillkomst för drygt tio år sedan. Fyrbodals Kommunalförbund menar att den viktigaste orsaken till detta är konstruktionen av LSS som en rättighetslag. Lagen blir mycket detaljstyrande, vilket är avsikten, men även konserverande genom att den varken stimulerar till för individen bättre utformade lösningar och stödinsatser eller till kostnadseffektivitet. Resultatet blir en mycket dyr verksamhet som dessutom inte utvecklas. Detta är naturligtvis negativt för såväl brukare som samhället i övrigt.

LSS-kommittén föreslår att kommunerna med kommunala skattemedel skall finansiera överföringen av LASS till staten med 4,4 miljarder kronor. Det är vår bestämda uppfattning orimligt att föreslå en finansieringslösning som inte har sin grund i en statlig finansiering av reformen. Detta blir en omvänd tillämpning av finansieringsprincipen. Kommunerna ser också en uppenbar risk för fortsatta kostnader för målgruppen i form av andra insatser som ersätter den personliga assistansen, när staten höjer tröskeln för att få personlig assistans. Fyrbodals Kommunalförbund underkänner helt LSS-kommitténs förslag till finansiering av föreslagna förändringar.

Fyrbodals Kommunalförbund avråder bestämt från att staten inför regeln om kommunalt ansvar för ersättning under Försäkringskassans handläggningstid. Förslaget innebär att kommunerna måste hålla beredskap för en insats man inte ansvarar för. Staten måste ställa krav på sin egen myndighet att ha rimliga handläggningstider eller ge möjlighet att utge ersättning för personlig assistans under utredningstiden. Om däremot samma myndighet utreder och ansvarar för ersättning under utredningstiden finns ett inbyggt incitament för förbättrade handläggningstider.

Fyrbodals Kommunalförbund anser att ansvaret för den nya föreslagna insatsen personlig service med boendestöd skall åligga staten för att öka förutsättningarna för likartade bedömningar i landet samt undvika nya gränsdragningsproblem och dubbel handläggning. Det finns en överhängande risk att insatsen personlig service med boendestöd blir mycket kostnadskrävande för kommunerna eftersom:

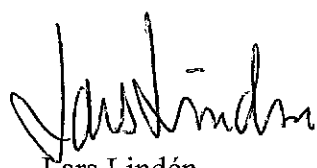
- Staten höjer kraven för att få personlig assistans till behov över 20 timmar/vecka samt skärper bedömningskriterierna för att kunna få personlig assistans. Detta innebär att många inte kommer att anses berättigade till insatsen utan kommer istället att söka insatser som personlig service med boendestöd hos kommunen eller gruppbostad, då inte personlig service med boendestöd är en tillräcklig insats.
- Försäkringskassans ökade restriktivitet i bedömningen kan innebära att de timmar man får som personlig assistans inte räcker utan måste kompletteras med personlig service med boendestöd från kommunen eller någon annan insats t.ex. hemtjänst.
- Staten finansierar det nya samlade ansvaret för LASS genom att dra in kommunala medel. Kommunerna skall samtidigt bekosta den nya insatsen personlig service med boendestöd med upp till 40 timmar/vecka. Det innebär alltså både en minskning av inkomsten och en ökning av kostnaderna för kommunen.

Fyrbodals Kommunalförbund anser slutligen att staten skall ta ansvaret för en samlad och framtidsinriktad satsning på kompetensutveckling och långsiktig personalförsörjning för all LSS. Kommunerna har pga. kostnadsökningar inte haft realistiska förutsättningar att satsa på kompetensutveckling för personal som jobbar med människor med funktionsnedsättningar. Den nuvarande fortbildningsatsningen "Kompetensstegen" inom äldreomsorgen kan vara en förebild för kompetensutvecklingsinsatser.

Fyrbodals kommunalförbund
Uddevalla 2008-12-18

Clas-Åke Sörkvist
Ordförande

Lars Lindén
Förbundschef